

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра обліку і аудиту

АТВИДЖЕНО
Професор з навчальної роботи
проф. Гаврилюк С. В.

С. В. Гаврилюк
14 червня 2015 р.

ОБЛІК У БАНКАХ

РОБОЧА ПРОГРАМА нормативної навчальної дисципліни

підготовки	<u>бакалавра</u>
галузі знань	<u>0305 – Економіка та підприємництво</u>
напрямку підготовки	<u>6.030509 “Облік і аудит”</u>

Луцьк – 2015

Робоча програма навчальної дисципліни “Облік у банках” для студентів 4 курсу за галуззю знань 0305 «Економіка і підприємництво», напрямом підготовки 6.030509 “Облік і аудит”. – 6 травня 2015 року. – 31 с.

Розробники:

асистент кафедри обліку і аудиту

_____ **Т. В. Стаднюк**

Рецензент:

к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту

_____ **С. І. Бегун**

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри обліку і аудиту

протокол № 9 від 8 травня 2015 р.

Завідувач кафедри: _____ (Гадзевич О. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 8 від 3 червня 2015 р.

Голова науково-методичної комісії інституту

_____ (Бегун С.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 8 від 17 червня 2015 р.

© Стаднюк Т. В., 2015

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Облік у банках” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки для підготовки бакалавра напряму 6.030509 “Облік і аудит”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Облік у банках” є банківські операції та їх результати.

Міждисциплінарні зв’язки: дисципліна “Облік у банках” є складовою частиною циклу фундаментальних дисциплін для підготовки студентів за економічним напрямком.

Вивчення дисципліни “Облік у банках” базується на загальних знаннях економічної теорії, макро- і мікроекономіки, основ бізнесу, менеджменту, банківських операцій, теорії обліку, бухгалтерського обліку (в т. ч. документування), а також пов’язано з набуттям знань з дисциплін, які вивчають окремі конкретні функції організації обліку – фінансового, управлінського та податкового.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Основні принципи обліку в банках, облік грошових коштів та безготівкових розрахунків.

Змістовий модуль 2. Облік депозитних та кредитних операцій банку.

Змістовий модуль 3. Облік операцій банку в іноземній валюті та інших банківських операцій

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 годин / 4 кредити ECTS.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 4	0305 – Економіка та підприємництво	нормативна
Модулів - 2	6.030509 “Облік і аудит”	Рік підготовки – 4
Змістових модулів – 3		Семестр – 7
ІНДЗ: є		Лекції – 28 год.
Загальна кількість годин - 144		Практичні – 26 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	бакалавр	Лабораторні -- --- год.
Аудиторних - 3		Самостійна робота – 48 год.
самостійної роботи – 4		Індивідуальна робота – 42 год.
індивідуальної роботи – 3		Форма контролю: <u>іспит</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Бухгалтерський облік в банках є інформаційною системою, що містить вичерпані фінансові відомості про банк як суб'єкт господарської діяльності. Бухгалтерська інформація, базуючись на документальних доказах, дає змогу простежити активи банку від моменту, коли було отримано відповідний дозвіл та придбано ці активи, до їх списання чи реалізації. Те саме стосується і пасивів – від виникнення зобов'язань до їх погашення. Система бухгалтерського обліку має бути актуальною, надійною, ефективною.

Метою курсу “Облік у банках” є формування сучасної системи знань з теорії і практики бухгалтерського обліку в банках, набуття вмінь та навичок з підготовки й використання облікової інформації для аналітичної діяльності та обґрунтування управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Облік у банках” є:

- вивчення теоретичних засад обліку в банках;
- ознайомлення із завданнями обліку за різними його напрямками;
- засвоєння техніки документального оформлення операцій у первинних облікових документах та методики реєстрації облікової інформації у системі рахунків;
- ознайомлення з методикою формування звітних показників за даними бухгалтерського обліку в банках.

Після засвоєння курсу студенти повинні знати:

- принципи побудови плану рахунків бухгалтерського обліку в банках;
- підходи до організації бухгалтерського обліку в банківських установах України;
- процедури здійснення основних банківських операцій;
- положення інструктивно-нормативних документів НБУ з облікових питань;
- механізм застосування в обліковій практиці концептуальних принципів МСБО.

Після засвоєння курсу студенти повинні вміти:

- відображати зміст банківських операцій за рахунками бухгалтерського обліку;
- вільно орієнтуватись у номенклатурі плану рахунків;
- формувати зміст облікової політики;
- визначати результат діяльності банку за даними фінансового обліку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Основні принципи обліку в банках, облік грошових коштів та безготівкових розрахунків

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках

Характеристика банківської системи України. Види банківських операцій. Активні і пасивні операції комерційних банків.

Предмет і метод бухгалтерського обліку. Характеристика елементів методу. Передумови та необхідність поділу бухгалтерського обліку на фінансовий і управлінський. Значення та методика податкового обліку в системі комерційних банків.

Бухгалтерські документи (клієнтські, внутрішньобанківські) та реєстри бухгалтерського обліку. Їх характеристика, документообіг.

Особливості побудови Плану рахунків: мультивалютність, подвійний запис операцій за позабалансовими рахунками, вимоги до аналітичних рахунків, наявність управлінського обліку. Принципи побудови Плану рахунків: безперервність діяльності; стабільність правил бухгалтерського обліку; обачливість; нарахування доходів та видатків; дата операції; окреме відображення активів та пасивів; прийнятність вхідного балансу; перевага змісту над формою; оцінка; відкритість; консолідація, суттєвість.

Класифікація рахунків у Плані рахунків за видами контрагентів, характером операційні ступенем зниження ліквідності.

Ведення синтетичного обліку за балансовими рахунками. Формування інформації про операції, що їх виконує банк за цими рахунками, та відображення результатів операцій за залишками на синтетичних балансових рахунках у фінансовій звітності.

Структура класів Плану рахунків: рахунки I—IV порядку. Логічні схеми взаємозв'язку між рахунками груп окремих розділів.

Поняття контррахунків та їх характеристика.

Характеристика позабалансових рахунків класу 9; особливості обліку операцій за системою подвійного запису за цими рахунками. Порядок визначення позабалансових рахунків (активний або пасивний).

Характеристика аналітичного обліку як підсистеми бухгалтерського обліку, що деталізує інформацію про кожного контрагента та кожну операцію. Значення параметрів аналітичного обліку для формування фінансової та статистичної звітності. Обов'язкові та необов'язкові параметри. Поділ параметрів аналітичного обліку залежно від сфери застосування на такі види: контрагенти (клієнти), документи, договори та безпосередньо аналітичні рахунки. Поділ обов'язкових параметрів на загальні та спеціальні. Формування номера аналітичного рахунка.

Тема 2. Облік касових операцій

Загальні положення Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Основні нормативні документи, що регламентують організацію емісійно-касової роботи в установах банків.

Порядок здійснення касових операцій у прибуткових і видаткових касах. Облік операцій, що провадяться вечірніми касами та касами перерахунку. Порядок роботи кас банків при підприємствах і організаціях. Обробка, формування і пакування грошових білетів, монет і валютних цінностей.

Порядок підкріплення операційних кас установ банку під час роботи через консолідований кореспондентський рахунок. Інкасація грошової виручки інкасаторами банків. Облік даних операцій.

Порядок закриття операційної каси банків.

Тема 3. Облік розрахункових операцій банку

Зміст Інструкції про міжбанківські розрахунки в Україні. Характеристика міжбанківських розрахунків. Порядок відкриття кореспондентських рахунків банкам (філіям) у територіальних управліннях Національного банку. Перелік документів, що подаються до територіального управління НБУ.

Відкриття та ведення рахунків лоро і ностро. Механізм дії прямих кореспондентських рахунків між банками. Перелік бухгалтерських операцій та механізм здійснення міжбанківських розрахунків через СЕП.

Загальні положення Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах (затверджена ПП НБУ 12. 11. 2003 №492). Характеристика рахунків, що відкриваються клієнтам у комерційних банках. Перелік документів, що подаються до банку для відкриття рахунків. Особливості відкриття рахунків у національній валюті фізичним особам: розрахункові та вкладні рахунки громадян.

Загальні положення Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті (затверджена ПП НБУ від 21.01.04 № 22).

Правила використання під час здійснення розрахункових операцій платіжних інструментів у формі: меморіального ордера; платіжного доручення; платіжної вимоги; розрахункового чека; акредитива.

Загальні правила документообігу. Проведення розрахунків у системі електронних платежів “клієнт - банк”.

Змістовий модуль II

Облік депозитних та кредитних операцій банку

Тема 4. Облік доходів і витрат банку

Структура класів 6 і 7 (“Доходи” і “Витрати”) Плану рахунків. Класифікація доходів і витрат банку.

Принципи відображення в бухгалтерському обліку доходів і витрат банку (нарахування, відповідності, обережності).

Методи визначення кількості днів для розрахунку процентних доходів (витрат). Облік операцій за рахунками “Доходи майбутніх періодів” (3600) та “Витрати майбутніх періодів” (3500).

Правила обліку доходів та витрат за методом нарахування та відображення результатів у системі фінансового обліку та у фінансовій звітності. Облік прострочених нарахованих доходів. Облік формування спеціального резерву під заборгованість за нарахованими доходами. Облік списання заборгованості за рахунок резервів. Порядок визнання витрат у системі фінансового обліку.

Порядок закриття рахунків доходів (витрат) та підрахунок фінансових результатів поточного року, облік нарахування, сплати податку на прибуток та розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість. Відображення зазначених операцій у системі фінансового обліку.

Тема 5. Облік операцій банку з кредитування

Класифікація кредитних операцій банку. Порядок визнання кредиту на балансових та позабалансових рахунках. Зміст та положення кредитної угоди, яка визначає умови кредитування. Зміст облікової процедури за кредитною операцією: відкриття аналітичних рахунків (загальні і спеціальні параметри); облік номіналу кредиту; облік простроченої кредитної заборгованості. Відображення зазначених елементів облікової процедури за рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку. Облік формування та використання резервів під можливі втрати за кредитними операціями. Облік безнадійної кредитної заборгованості та процедури її списання з балансу банку за рахунок резерву під кредитну заборгованість.

Облік операцій з часткового (повного) погашення раніше списаної безнадійної кредитної заборгованості. Призначення рахунків групи 671 “Повернення списаних активів” у частині виданих кредитів. Облік операцій з нарахування доходів, облік прострочених нарахованих доходів. Облік операцій з формування та використання резервів під заборгованість за нарахованими доходами. Використання позабалансових рахунків у процедурі нарахування процентних доходів.

Особливості обліку кредитних операцій: овердрафт, РЕПО, урахування векселів, за факторинговими операціями.

Тема 6. Облік депозитних операцій банку

Характеристика груп балансових та позабалансових рахунків для фінансового обліку залучення (розміщення) депозитів, сплати витрат та отримання доходу за ними.

Класифікація депозитів за економічним змістом та строками використання коштів. Активні і пасивні депозитні операції та відображення результатів їх проведення у фінансовій звітності.

Облік номіналу депозиту. Вплив методу виплати процентів (за період або на період) на облік номіналу депозиту.

Облік процентних витрат. Розрахунок нарахованих процентів за простою (номінальною) або складною (ефективною) процентною ставкою.

Зміст облікової політики банку щодо використання методу нарахування процентів за депозитними операціями.

Облік операцій з погашення депозиту.

Змістовий модуль III

Облік операцій банку в іноземній валюті та інших банківських операцій

Тема 7. Облік операцій банку в іноземній валюті

Характеристика операцій в іноземній валюті, здійснюваних банками, та їх типи. Ідентифікація операцій за параметрами аналітичного обліку.

Валютна позиція банку за окремими видами валют та її врахування в системі бухгалтерського обліку при здійсненні обмінних операцій в іноземній валюті. Типи операцій, що впливають на розмір відкритої валютної позиції банку.

Бухгалтерський облік готівкових обмінних операцій в іноземній валюті. Особливості обліку операцій купівлі однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту. Облік доходів (витрат) за операціями, що здійснені в іноземній валюті. Облік результатів за обмінними операціями. Коригування статей балансу в разі зміни валютних курсів. Відображення результатів коригування в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Зв'язок між операціями в іноземній та національній валюті через рахунки 3800 та 3801 та порядок їх згортання під час складання фінансової звітності.

Облік операцій з придбання (продажу) іноземної валюти за дорученням клієнтів на міжбанківському валютному ринку та за рахунок ліміту власної валютної позиції банку. Облік операцій з кредитування в іноземній валюті, нарахування процентних доходів та формування резервів під можливі втрати банку через непогашення кредитної заборгованості та нарахованих процентів, що обліковуються в іноземній валюті.

Тема 8. Облік операцій банку з цінними паперами

Загальні положення Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України (затверджена ПП НБУ від 03.10.05 № 358). Класифікація цінних паперів за видами сплати доходу: цінні папери з визначеним прибутком та цінні папери з невизначеним прибутком. Форми випуску цінних паперів. Структура балансових та позабалансових рахунків для фінансового обліку операцій з розміщення, обігу, сплати доходу та погашення власних і придбаних цінних паперів.

Облік цінних паперів у торговому портфелі банку на момент їх придбання.

Облік операцій переоцінки вартості цінних паперів у торговому портфелі до справедливої вартості.

Облік операцій переведення цінних паперів з торгового портфеля банку до портфеля на продаж. Облік реалізації (продажу) цінних паперів з торгового портфеля банку.

Особливості обліку цінних паперів у портфелі банку на продаж (облік акцій та боргових цінних паперів). Облік переоцінки на дату балансу цінних паперів портфеля на продаж, які обліковуються за справедливою вартістю. Облік втрат банку від зменшення корисності цінних паперів та формування резервів. Облік операцій переведення цінних паперів з портфеля на продаж до торгового портфеля. Облік реалізації (продажу) цінних паперів з портфеля на продаж.

Особливості обліку цінних паперів у портфелі банку до погашення. Облік погашення цінних паперів у портфелі до погашення. Облік формування та використання резервів під заборгованість за нарахованими доходами за цінними паперами.

Особливості обліку інвестицій в асоційовані і дочірні компанії. Відображення у бухгалтерському обліку частки банку в чистому прибутку (збитку) об'єкта інвестування та в змінах власного капіталу. Облік операцій з реалізації інвестицій в асоційовані й дочірні компанії.

Облік комісійних операцій з цінними паперами.

Облік операцій з купівлі цінних паперів за дорученням клієнта та з їх продажу. Облік інкасування векселів, їх доміциляції. Облік боргових цінних паперів власної емісії. Облік операцій з цінними паперами за позабалансовими рахунками.

Тема 9. Облік операцій банку з основними засобами та нематеріальними активами

Економічна характеристика основних засобів банку. Їх класифікація за функціональним призначенням. Структура витрат, що формують первісну вартість основних засобів.

Завдання обліку основних засобів. Характеристика рахунків з обліку операцій за основними засобами та нематеріальними активами. Аналітичний і синтетичний облік основних засобів.

Облік капітальних інвестицій за незавершеним будівництвом, а також за не введеними в експлуатацію основними засобами. Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі основних засобів. Відображення в обліку позитивних і негативних результатів від продажу основних засобів.

Порядок та облік нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів. Залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Інвентаризація основних засобів та відображення в обліку її результатів. Облік операцій застави. Відображення в обліку результатів переоцінювання основних засобів

Об'єкти лізингу. Економічний зміст оперативного і фінансового лізингу. Зміст лізингової угоди та умови виконання лізингових операцій. Поняття лізингових платежів та їх складові.

Облік фінансового лізингу на балансі лізингоодержувача. Облік витрат лізингоодержувача на поліпшення об'єкта фінансового лізингу. Облік нарахованих витрат лізингоодержувачем. Облік погашення основної заборгованості за фінансовим лізингом та нарахованими витратами. Облік нарахування амортизації за об'єктами фінансового лізингу на балансі лізингоодержувача.

Аналітичний облік оперативного лізингу на балансі лізингодавця. Облік нарахування лізингових доходів лізингодавцем.

Облік амортизації за об'єктами оперативного лізингу на балансі лізингодавця.

Облік нарахування лізингових платежів на балансі лізингоодержувача та облік їх сплати. Облік витрат лізингоодержувача, пов'язаних з поліпшенням основних засобів, що прийняті в оперативний лізинг.

Облік повернення об'єктів оперативного лізингу лізингодавцеві.

Тема 10. Облік капіталу банку

Характеристика капіталу комерційного банку як залишкового інтересу банку в активах за вирахуванням зобов'язань.

Структура балансових рахунків класу 5 Плану рахунків “Капітал банку”.

Порядок обліку операцій під час формування статутного капіталу до реєстрації комерційного банку за тимчасовим рахунком у територіальному управлінні Національного банку. Облік сум зареєстрованого статутного капіталу банку.. Бухгалтерський облік емісійних різниць у процесі первинного розміщення акцій.

Облік операцій з викупу банком акцій власної емісії та їх дальшої реалізації.

Облік внесків за зареєстрованими змінами до статутного капіталу.

Бухгалтерський облік операцій, пов'язаних із нарахуванням дивідендів та розрахунками з акціонерами (засновниками). Відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку фінансового результату поточного року та його розподілу. Облік операцій з формування фондів комерційного банку за рахунок нерозподіленого прибутку.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Само-стійна робота	Індивідуальна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основні принципи обліку в банках, облік грошових коштів та безготівкових розрахунків					
Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках	12	2	2	4	4
Тема 2. Облік касових операцій	12	2	2	4	4
Тема 3. Облік розрахункових операцій банку	16	4	4	4	4
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	12	12
Змістовий модуль 2. Облік депозитних та кредитних операцій банку					
Тема 4. Облік доходів і витрат банку	14	2	2	6	4
Тема 5. Облік операцій банку з кредитування	16	4	4	4	4
Тема 6. Облік депозитних операцій банку	14	2	2	6	4
Разом за змістовим модулем 2	44	8	8	16	12
Змістовий модуль 3. Облік операцій банку в іноземній валюті та інших банківських операцій					
Тема 7. Облік операцій банку в іноземній валюті	16	4	2	6	4
Тема 8. Облік операцій банку з цінними паперами	18	4	4	4	6
Тема 9. Облік операцій банку з основними засобами та нематеріальними активами	14	2	2	6	4
Тема 10. Облік капіталу банку	12	2	2	4	4
Разом за змістовим модулем 3	60	12	10	20	18
Всього годин	144	28	26	48	42

5. Теми практичних занять

Тема	Кількість годин
1	2
Змістовий модуль 1 Основні принципи обліку в банках, облік грошових коштів та безготівкових розрахунків	
1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках 1. Предмет, метод, принципи бухгалтерського обліку в банках. 2. План рахунків бухгалтерського обліку в банках. 3. Характеристика та особливості синтетичного та аналітичного обліку в банках. 4. Зміст і вимоги до операційної діяльності в банках.	2
2. Облік касових операцій 1. Рахунки, що використовуються для обліку касових операцій, їх призначення. 2. Характеристика касових операцій. 3. Облік прибуткових та видаткових касових операцій. 4. Облік підкріплення операційних кас комерційних банків. 5. Облік міжбанківських розрахунків.	2
3. Облік розрахункових операцій банку 1. Принципи організації безготівкових розрахунків та форми розрахункових документів для здійснення безготівкових розрахунків. 2. Облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень, платіжних вимог-доручень, платіжних вимог. 3. Облік безготівкових розрахунків чеками. 4. Облік розрахунків акредитивами. 5. Облік коштів за операціями з емісії та видачі банківської платіжної картки. Внесення коштів на картрахунки юридичних і фізичних осіб.	4
Змістовий модуль 2 Облік депозитних та кредитних операцій банку	
4. Облік доходів і витрат банку 1. Класифікаційні групи доходів (витрат) банку. Їхній взаємозв'язок із Планом рахунків. 2. Дія принципів нарахування, відповідності, обачності у відображенні в підсистемі фінансового обліку доходів (витрат). 3. Правила обліку доходів банку. Кореспонденція рахунків за кожним правилом. 4. Порядок визнання витрат у підсистемі фінансового обліку. 5. Облік процедури згортання доходів і витрат банку. 6. Облік фінансових результатів і їх розподіл.	2
1	2

<p>5. Облік операцій банку з кредитування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація обліку кредитних операцій банку. 2. Облік забезпечення кредитних операцій. 3. Облік наданих кредитів та погашення заборгованості за наданими кредитами. 4. Облік доходів за кредитними операціями банків. 5. Класифікація кредитів за ступенем ризику. 6. Облік формування резервів під можливі втрати банків за кредитними операціями. 	4
<p>6. Облік депозитних операцій банку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види депозитів (вкладів) за суб'єктами ринку та за строковістю. 2. Облік залучення і повернення номіналу депозиту. 3. Облік нарахування і сплати банком процентів за різними методами, у тому числі капіталізації депозиту. 4. Облік міжбанківських депозитних операцій. 	2
<p>Змістовий модуль 3 Облік операцій банку в іноземній валюті та інших банківських операцій</p>	
<p>7. Облік операцій банку в іноземній валюті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Операції в іноземній валюті та їх класифікація. 2. Поняття валютної позиції банку, її види, відображення курсових різниць у бухгалтерському обліку. 3. Характеристика рахунків для запису валютної позиції. Відображення доходів і витрат у валюті. 4. Відображення в обліку операцій з купівлі-продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів. 	2
<p>8. Облік операцій банку з цінними паперами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація цінних паперів та операцій з ними. 2. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку, у портфелі банку на продаж та у портфелі банку до погашення. 3. Облік переведення цінних паперів з одного портфеля в інший. 4. Методика обліку комісійних операцій з цінними паперами. 	4
<p>9. Облік операцій банку з основними засобами та нематеріальними активами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика рахунків з обліку операцій банку з основними засобами та нематеріальними активами. 2. Облік операцій з придбання, створення та поліпшення основних засобів і нематеріальних активів. 3. Облік операцій з переоцінки основних засобів, амортизації основних засобів і нематеріальних активів та облік операцій з їх вибуття. 4. Характеристика лізингових операцій. 5. Облік операцій оперативного та фінансового лізингу. 	2
1	2

10. Облік капіталу банку	2
1. Характеристика рахунків обліку капіталу банку. 2. Облік операцій із формування статутного капіталу банку. 3. Порядок обліку емісійних різниць. 4. Облік операцій з нарахування дивідендів та розрахунків з акціонерами.	
Всього	26

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках	4
2	Облік касових операцій	4
3	Облік розрахункових операцій банку	4
4	Облік доходів і витрат банку	6
5	Облік операцій банку з кредитування	4
6	Облік депозитних операцій банку	6
7	Облік операцій банку в іноземній валюті	6
8	Облік операцій банку з цінними паперами	4
9	Облік операцій банку з основними засобами та нематеріальними активами	6
10	Облік капіталу банку	4
Разом		48

7. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання:

1. індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер.

Тип індивідуального завдання – розрахункова робота. Студентам пропонується підготувати індивідуальне завдання за одним із варіантів, який обирається студентом згідно номера в журналі.

2. виконується ІНДЗ з додержанням всіх технічних вимог до письмових робіт.

3. оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: студент дає повну вичерпну відповідь, яка складається з правильного арифметичного результату; доцільного і логічного обґрунтування виконаних розрахунків; правильного посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти	10
Студент розв'язує задачу без теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків; обґрунтування зроблене, хід розв'язання правильний але є арифметична помилка у розрахунках	5
Студент зовсім не розв'язує задачі або розв'язує її неправильно; опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим студентом	0

Варіант 1

1. Задача

01.08. банк „Діамант” придбав 800 акцій, що були випущені „Укресімбанком”, за ціною XX грн. за акцію з наміром отримати прибуток від збільшення ринкової ціни.

01.09. внаслідок збільшення ринкової вартості відбулася дооцінка акцій — 1,40 грн. за 1 шт.

06.01. наступного року „Укресімбанк” оголосив дивіденди 0,2 грн. на акцію.

08.01. банк „Діамант” отримав дивіденди.

15.01. ціна акцій „Укресімбанку” почала зростати і 21.01. досягла 14,20 грн. Банк „Діамант” цього ж дня продав акції іншому покупцеві.

Здійснити розрахунки і скласти бухгалтерські проведення за зазначеними операціями.

2. Задача

Комерційний банк „Надра” 1.08. надав короткостроковий кредит на суму 1 350 000 грн. комерційному банку „Гарант” під річну ставку XX % терміном на сім днів на умовах сплати процентів одночасно з поверненням кредиту по закінченню строку дії угоди.

Необхідно:

1. розрахувати суму відсотків за кредитом;

2. відобразити операції щодо надання та отримання короткострокового кредиту на рахунках бухгалтерського обліку.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ціна акції, грн.	9,00	9,10	9,20	9,30	9,40	9,50	9,60	9,70	9,80	9,90
Процентна ставка, %	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ціна акції, грн.	10,00	10,10	10,20	10,30	10,40	10,50	10,60	10,70	10,80	10,90
Процентна ставка, %	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Ціна акції, грн.	11,00	11,10	11,20	11,30	11,40	11,50	11,60	11,70	11,80	13,90
Процентна ставка, %	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44

Варіант 2

1. Задача

КБ „Діамант” уклав угоду з банком „Родовід” про передачу йому в оперативний лізинг офісу строком на 5 років. Вартість будівлі XX млн. грн. Строк корисного використання 15 років. Щорічна лізингова плата 52 тис. грн. Визначена ліквідаційна вартість 600 000 грн. Лізингодавець застосовує при нарахуванні амортизації кумулятивний метод.

Відобразити в обліку зміст наведених операцій на балансі лізингодавця та лізингоодержувача.

2. Задача

Провести розрахунки та скласти відповідні бухгалтерські проведення за такими банківськими операціями:

1. Відображено в обліку фінансовий результат діяльності банку “Альфа” на 1 січня 2012 р. – 1 000 000 грн

2. За рішенням зборів акціонерів проведено розподіл прибутку за такими напрямками:

а) проведено відрахування 30 % від прибутку до загального резерву;

б) проведено відрахування 15 % до резервного фонду;

в) нараховано та виплачено дивіденди акціонерам (50 % від суми прибутку до розподілу)

Нерозподілена частина прибутку обліковуватиметься у складі капіталу банку як прибуток минулих років (суму визначити самостійно).

Відобразити в обліку фінансовий результат діяльності банку за рік та розподіл прибутку за відповідними напрямками.

Примітка. Виконуючи дане завдання, треба взяти до уваги, що перш ніж визначити фінансовий результат діяльності за рік, слід підрахувати суму податку на прибуток та скласти бухгалтерське проведення за даною операцією. Оподатковуваний прибуток за даними податкового обліку перевищує економічний прибуток (менший економічного прибутку) діяльності банку на XX тис. грн.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вартість будівлі, млн. грн.	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9
Перевищення оподаткованого прибутку за даними податкового обліку над економічним прибутком діяльності банку, тис. грн	25,7	25,9	26,1	26,3	26,5	26,7	26,9	27,1	27,3	27,5
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Вартість будівлі, млн. грн.	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9
Перевищення економічного прибутку діяльності банку над оподатковуваним прибутком за даними податкового обліку, тис. грн	16,5	16,7	16,9	17,1	17,3	17,5	17,7	17,9	18,1	18,3
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Вартість будівлі, млн. грн.	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,9
Перевищення оподаткованого прибутку за даними податкового обліку над економічним прибутком діяльності банку, тис. грн	27,7	27,9	28,1	28,3	28,5	28,7	28,9	29,1	29,3	29,5

Варіант 3

1. Задача

В ПАТ “Діалог” виконані наступні операції:

1. Банком придбано господарські матеріали на суму 1400 грн. Відобразити в обліку передоплату та отримання господарських матеріалів.

2. Видано зі складу в експлуатацію господарські матеріали на:

- представницькі витрати – 430 грн.

- господарські витрати – 165 грн Відобразити в обліку видачу зі складу господарських матеріалів.

3. Банк безоплатно передав своєму відділенню господарські матеріали. Первісна вартість господарських матеріалів 500 грн. Відобразити в обліку головного банку передавання матеріалів, а в обліку відділення – їх отримання.

4. Списано з балансу зіпсовані господарські матеріали на суму 50 грн. Відобразити в обліку списання з балансу зіпсованих господарських матеріалів у разі притягнення матеріально-відповідальної особи банку до матеріальної відповідальності.

5. Банк реалізує залишки запасів господарських матеріалів за 270 грн. Первісна вартість господарських матеріалів, що реалізуються – XX грн. Визначити результат від реалізації та відобразити в обліку реалізацію господарських матеріалів.

6. Працівникові банку – Юрченко Т. В. – 12 січня поточного року видано аванс на відрядження в сумі 135 грн. 16 січня Юрченко Т. В. подав звіт про витрати, пов'язані з відрядженням. Зі звіту видно, що витрати становлять XX грн. Невикористаний залишок авансу повернено в касу. Відобразити в обліку зазначені операції.

2. Задача

Банк „Надра” придбав автомобіль ВАЗ 2170 за ціною XX тис. грн. За перший рік експлуатації нараховано амортизацію в сумі 6 000 грн. Завод-виробник даної марки автомобілів підвищив ціни на всі марки. Банк приймає рішення провести дооцінку вартості на 5000 грн. відповідно зносу – на 900 грн. У цьому ж звітному місяці банк продає автомобіль іншому банку за XX тис. грн.

Відобразити через бухгалтерські проведення зміст виконаних операцій за період від придбання до продажу автомобіля.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Первісна вартість господарських матеріалів, що реалізуються, грн	250	272	252	274	255	275	258	278	260	280
Витрати на відрядження у звіті становлять, грн	120	136	123	137	125	139	127	140	130	142
Ціна придбання автомобіля, тис. грн.	75,0	76,0	77,0	78,0	79,0	80,0	81,0	82,0	83,0	84,0
Ціна продажу автомобіля, тис. грн.	76,5	77,5	78,5	79,5	80,5	81,5	82,5	83,5	84,5	85,5
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Первісна вартість господарських матеріалів, що реалізуються, грн	262	282	264	284	266	286	268	288	270	290
Витрати на відрядження у звіті становлять, грн	132	145	135	147	118	150	116	152	114	155
Ціна придбання автомобіля, тис. грн.	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0
Ціна продажу автомобіля, тис. грн.	86,5	87,5	88,5	89,5	90,5	91,5	92,5	93,5	94,5	95,5
№ згідно зі списком у	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

журнали										
Первісна вартість господарських матеріалів, що реалізуються, грн	240	292	242	294	244	296	246	298	248	300
Витрати на відрядження у звіті становлять, грн	112	158	110	160	105	162	103	165	100	170
Ціна придбання автомобіля, тис. грн.	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0
Ціна продажу автомобіля, тис. грн.	96,5	97,5	98,5	99,5	100,5	101,5	102,5	103,5	104,5	105,5

Варіант 4

1. Задача

Банк залучає депозит фізичної особи в розмірі XX тис. грн. на 6 місяців за ставкою XX % річних із капіталізацією відсотків щоквартально. Нарахування відсотків проводиться в останній день місяця. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом факт/факт.

Необхідно здійснити відповідні розрахунки та відобразити в обліку залучення депозиту, нарахування відсотків, виплату депозиту та відсотків за ним.

2. Задача

1 листопада банк „Гарант” підписав угоду з „Новим банком” на проведення семінару-навчання з працівниками банку щодо впровадження в систему обліку комерційних банків МСФЗ. Семінар буде проведено у період з 1 по 15 грудня. За навчання працівників під час семінару банк „Гарант” сплатив 15 листопада 3000 грн. 9 листопада видано аванс головному бухгалтеру в розмірі 12 000 грн. на оплату витрат на відрядження. Мета відрядження – підвищення кваліфікації. Термін відрядження – 20 днів.

Банком виконано 1 грудня передплату за проведення аудиту міжнародною аудиторською фірмою „Інтераудит”. Аудит був проведений в період з 15.12. по 31.12. Банк орендує приміщення, щомісячна оренда плата 3 000 грн. сплачується 1 числа поточного місяця (за поточний місяць). Банк сплачує рахунки за комунальні послуги 1 числа наступного місяця, а отримує їх в останній робочий день поточного місяця в сумі 1 500 грн. 28 грудня банк оплатив 10 000 грн. за проведення реклами з надання послуг юридичним і фізичним особам. Нараховано амортизацію основних засобів в розмірі 2 000 грн. Визначити фінансовий результат діяльності банку за звітний період, враховуючи обороти по рахунках 7 класу на кінець звітного періоду 983 000 грн., по рахунках 6 класу – 1 520 000 грн.

Скласти відповідні бухгалтерські проведення за господарськими операціями, які відбулися в комерційному банку „Гарант” в листопаді - грудні.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Процентна ставка, %	10,0	10,5	11,0	11,5	12,0	12,5	13,0	13,5	14,0	14,5
Сума депозиту, тис. грн.	30,0	32,0	34,0	36,0	38,0	40,0	42,0	44,0	46,0	48,0
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Процентна ставка, %	15,0	15,5	16,0	16,5	17,0	17,5	18,0	18,5	19,0	19,5
Сума депозиту, тис. грн.	50,0	52,0	54,0	56,0	58,0	60,0	62,0	64,0	66,0	68,0
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Процентна ставка, %	20,0	20,5	21,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0	24,5

Сума депозиту, тис. грн.	70,0	72,0	74,0	76,0	78,0	80,0	82,0	84,0	86,0	88,0
--------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Варіант 5

1. Задача

Комерційний банк „Гарант” надає кредит ТзОВ „Гедеон” 1 жовтня в поточну діяльність на суму XX тис. грн. з процентною ставкою XX % річних на строк 1 місяць. Сума кредиту перераховується на поточний рахунок клієнта в іншому банку.

Позичальник 1 листопада перерахував половину суму процентів за користування кредитом на жовтень місяць, при цьому ним було надано клопотання стосовно продовження терміну кредиту на один місяць з процентною ставкою XX % річних.

1 грудня товариство перерахувало решту процентів за користування кредитом за жовтень місяць та проценти за листопад, і частково погасило заборгованість за кредитом на суму 2000 грн. Залишок заборгованості був погашений позичальником поточного року.

Відобразити операції з надання кредиту юридичній особі на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Задача

21 квітня до банківської установи звернувся громадянин України Куц І. П. з проханням про відкриття йому карткового рахунка в гривнях та отримання зарплатної платіжної картки строком на 3 роки. Після отримання картки клієнт вніс на картковий рахунок готівкові кошти в сумі 1 150 грн. 30 квітня Куц І. П. розрахувався платіжною карткою у магазині „Світ діамантів” за придбану ювелірну прикрасу вартістю 750 грн (банк-еквайр одночасно є банком-емітентом), а пізніше розрахувалася платіжною карткою у магазині “Фуршет” за придбані продовольчі товари – 125,55 грн (банк-еквайр не є банком-емітентом) .

16 травня фізична особа зняла в одному з банкоматів з картрахунка 300 грн.

Відобразити всі названі операції на рахунках бухгалтерського обліку.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума кредиту, тис. грн.	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0
Процентна ставка, %	12,0	12,5	13,0	13,5	14,0	14,5	15,0	15,5	16,0	16,5
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Сума кредиту, тис. грн.	15,0	16,0	17,0	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0	23,0	24,0
Процентна ставка, %	17,0	17,5	18,0	18,5	19,0	19,5	20,0	20,5	21,0	21,5
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Сума кредиту, тис. грн.	25,0	26,0	27,0	28,0	29,0	30,0	31,0	32,0	33,0	34,0
Процентна ставка, %	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0	24,5	25,0	25,5	26,0	26,5

Варіант 6

1. Задача

Банк виконує заявку ТзОВ „Гедеон” на придбання XX тис. дол. США для розрахунку за зовнішньоекономічним контрактом. Придбання валюти відбувається на міжбанківському валютному ринку способом укладання угоди з банком-продавцем на таких умовах:

- 1) курс угоди дол./грн. — 7,95;
- 2) офіційний курс попереднього дня дол./грн — 7,97;
- 3) комісійна винагорода банку — 0,2 % від гривневого еквівалента 10 000 тис. дол.

США за офіційним курсом (сплачує клієнт);

4) комісійна винагорода банку-продавцю сплачується обслуговуючим банком - 0,1 % від гривневого еквівалента купленої валюти за курсом угоди.

Описати процедуру розрахунку, зазначити всі необхідні бухгалтерські проведення.

2. Задача

Працівникові банку надається відпустка з 20.07. по 12.08. Посадовий оклад за штатним розкладом – XX тис. грн. Заробіток, що береться для розрахунку відпускних становить – XX тис. грн.

Необхідно:

- провести розрахунок заробітної плати та відпускних;
- провести всі необхідні утримання з нарахованих відповідних сум;
- відобразити в обліку суми нарахування, утримання та належні до видачі працівникові.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума заявки, тис. дол.	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0
Посадовий оклад за штатним розкладом, тис. грн.	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	3,0	3,2	3,4	3,6	3,8
Сума, що береться для розрахунку відпускних, тис. грн.	22,0	23,0	24,0	25,0	26,0	27,0	28,0	29,0	30,0	31,0
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Сума заявки, тис. дол.	15,0	16,0	17,0	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0	23,0	24,0
Посадовий оклад за штатним розкладом, тис. грн.	4,0	4,2	4,4	4,6	4,8	5,0	5,2	5,4	5,6	5,8
Сума, що береться для розрахунку відпускних, тис. грн.	32,0	33,0	34,0	35,0	36,0	37,0	38,0	39,0	40,0	41,0
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Сума заявки, тис. дол.	25,0	26,0	27,0	28,0	29,0	30,0	31,0	32,0	33,0	34,0
Посадовий оклад за штатним розкладом, тис. грн.	6,0	6,2	6,4	6,6	6,8	7,0	7,2	7,4	7,6	7,8
Сума, що береться для розрахунку відпускних, тис. грн.	42,0	43,0	44,0	45,0	46,0	47,0	48,0	49,0	50,0	51,0

Варіант 7

1. Задача

У статутному капіталі банку обліковується 10 000 простих акцій, їхня загальна номінальна вартість XX тис. грн. Банк приймає рішення викупити в акціонерів 3000 акцій за XX грн. за кожен. На дату виконання цієї операції кредитовий залишок за рахунком 5010 „Емісійні різниці” становить 5000 грн. Через певний період часу банку вдалося розмістити серед акціонерів 2000 акцій за ціною XX грн. за акцію. Решта акцій залишається нерезалізованою, і банк іде на їх списання через зменшення обсягу зареєстрованого статутного капіталу (після проходження процедури після перереєстрації).

Відобразити зміст зазначених операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

2. Задача

Протягом операційного дня в касі банку здійснювалися такі операції:

1. оприбуткування проінкасованого виторгу після перерахунку підприємства – 7000 грн.;
2. видача готівки за грошовим чеком для виплати зарплати швейній фабриці – 9000 грн.;
3. готівкою до каси клієнтом сплачено на користь банку комісійну винагороду за розрахунково-касове обслуговування його рахунка – 70 грн.
4. видача авансу працівникові на відрядження – 780 грн.;
5. виплата зарплати працівникам банку – 17 000 грн.,
6. виплата відпускних працівникам банку – 7200 грн.,
7. виплата авансів на відрядження – 520 грн.,
8. згідно з депозитним договором фізичною особою здійснено внесок на депозит строком 6 місяців під XX % річних – 1000 грн.,
9. до каси банку оприбутковано готівку обмінних пунктів – 800 грн.
10. нараховано проценти за депозитним вкладом, оформленим за умовою операції № 8, метод нарахування процентів 30/360,
11. готівкою до каси банку погашено фізичною особою заборгованість:
 - а) за короткостроковою позичкою на поточні потреби – 600 грн.,
 - б) за процентами, нарахованими за цим кредитом – 75 грн.
12. після завершення операційного дня в банку було виявлено недостачу готівки в касі. Винну особу було встановлено. Недостачу було стягнуто з заробітної плати винної особи – 20 грн.

Складіть бухгалтерські проведення та визначте кінцеве сальдо за даним рахунком. Початкове сальдо на рахунку 1001 „Банкноти та монети в касі банку” становило 35 200 грн.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Загальна номінальна вартість акцій, тис. грн.	100	110	120	130	140	150	160	170	180	190
Ціна викупу акції, грн.	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Процентна ставка, % (до операції №8)	12,0	12,2	12,4	12,6	12,8	13,0	13,2	13,4	13,6	13,8
Ціна продажу акції, грн.	10,5	12,0	13,5	15,0	16,5	18,0	19,5	21,0	22,5	24,0
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Загальна номінальна вартість акцій, тис. грн.	200	210	220	230	240	250	260	270	280	290
Ціна викупу акції, грн.	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Процентна ставка, % (до операції №8)	14,0	14,2	14,4	14,6	14,8	15,0	15,2	15,4	15,6	15,8
Ціна продажу акції, грн.	25,5	27,0	28,5	30,0	31,5	33,0	34,5	36,0	37,5	39,0
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Загальна номінальна вартість акцій, тис. грн.	300	310	320	330	340	350	360	370	380	390
Ціна викупу акції, грн.	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
Процентна ставка, % (до операції №8)	16,0	16,2	16,4	16,6	16,8	17,0	17,2	17,4	17,6	17,8
Ціна продажу акції, грн.	40,5	42,0	43,5	45,0	46,5	48,0	49,5	51,0	52,5	54,0

Варіант 8

1. Задача

Банк надав короткостроковий беззаставний кредит фізичній особі на поточні потреби строком з 1.08. до 31.12. у сумі XX тис. грн. під XX % річних (розрахунок процентного доходу відбувається методом факт/360). За серпень та вересень клієнт розраховувався за нарахованими процентами своєчасно. Далі проценти не сплачувались, а суму кредиту своєчасно не повернуто. Коли сума кредиту та несплачені проценти було визнано безнадійною заборгованістю, клієнт погасив їх цілком - 01.02. наступного року.

Відобразити бухгалтерськими проведеннями зміст наведених операцій та зробити необхідні розрахунки.

2. Задача

На балансі банку „Форум” обліковується офісне приміщення за первісною вартістю XX тис. грн. За період експлуатації сума зносу становила 146 500 грн. На дату складання балансу справедлива вартість об'єкта – XX тис. грн., що свідчить про необхідність виконання переоцінки первісної вартості та суми зносу будівлі. Після проведеної переоцінки банк продає будівлю за XX тис. грн.

Складіть бухгалтерські проведення за всіма наведеними операціями.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума депозиту, тис. грн.	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0
Процентна ставка, %	10,0	10,5	11,0	11,5	12,0	12,5	13,0	13,5	14,0	14,5
Первісна вартість приміщення, тис. грн.	122 5	125 0	127 5	130 0	132 5	135 0	137 5	140 0	142 5	145 0
Справедлива вартість приміщення, тис. грн.	120 0	122 5	125 0	127 5	130 0	132 5	135 0	137 5	140 0	142 5
Ціна продажу приміщення, тис. грн.	115 0	117 5	120 0	122 5	125 0	127 5	130 0	132 5	135 0	137 5
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Сума депозиту, тис. грн.	15,0	16,0	17,0	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0	23,0	24,0
Процентна ставка, %	15,0	15,5	16,0	16,5	17,0	17,5	18,0	18,5	19,0	19,5
Первісна вартість приміщення, тис. грн.	147 5	150 0	152 5	155 0	157 5	160 0	162 5	165 0	167 5	170 0
Справедлива вартість приміщення, тис. грн.	145 0	147 5	150 0	152 5	155 0	157 5	160 0	162 5	165 0	167 5
Ціна продажу приміщення, тис. грн.	140 0	142 5	145 0	147 5	150 0	152 5	155 0	157 5	160 0	162 5
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Сума депозиту, тис. грн.	25,0	26,0	27,0	28,0	29,0	30,0	31,0	32,0	33,0	34,0
Процентна ставка, %	20,0	20,5	21,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0	24,5
Первісна вартість приміщення, тис. грн.	172 5	175 0	177 5	180 0	182 5	185 0	187 5	190 0	192 5	195 0
Справедлива вартість приміщення, тис. грн.	170 0	172 5	175 0	177 5	180 0	182 5	185 0	187 5	190 0	192 5
Ціна продажу приміщення,	165	167	170	172	175	177	180	182	185	187

тис. грн.	0	5	0	5	0	5	0	5	0	5
-----------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Варіант 9

1. Задача

Банк придбав 10 %-ні боргові цінні папери органів державного влади номіналом 51 000 грн. за XX тис. грн. Цінні папери придбано на дату їх випуску, строк їх дії – 5 років. Мета придбання – до погашення. Проценти сплачуються через кожні 6 місяців.

Розрахувати суму першого процентного платежу, яку отримає банк, обчислити загальну суму процентного доходу банку за рік від цих цінних паперів. Зробити бухгалтерські записи щодо купівлі боргових цінних паперів, нарахування процентів, амортизації дисконту або премії, погашення цінних паперів. Амортизація здійснюється щомісяця.

2. Задача

Банк „Діамант” 1.06. залучив у свій портфель депозит „Приватбанку” в сумі XX млн. грн. на 7 днів під ставку XX % річних. Проценти нараховуються і сплачуються наприкінці строку угоди методом факт/360.

Відобразити всі необхідні дати, проведення і суми щодо залучення міжбанківського депозиту, нарахування процентів та сплати депозиту і процентів.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вартість придбання цінних паперів, тис. грн.	45,0	45,5	46,0	46,5	47,0	47,5	48,0	48,5	49,0	49,5
Процентна ставка, %	9,2	9,4	9,6	9,8	10,0	10,2	10,4	10,6	10,8	11,0
Сума депозиту, млн. грн.	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Вартість придбання цінних паперів, тис. грн.	50,0	50,5	51,0	51,5	52,0	52,5	53,0	53,5	54,0	54,5
Процентна ставка, %	11,2	11,4	11,6	11,8	12,0	12,2	12,4	12,6	12,8	13,0
Сума депозиту, млн. грн.	15,0	16,0	17,0	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0	23,0	24,0
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Вартість придбання цінних паперів, тис. грн.	55,0	55,5	56,5	57,0	57,5	58,0	58,5	59,0	59,5	60,0
Процентна ставка, %	13,2	13,4	1,6	13,8	14,0	14,2	14,4	14,6	14,8	15,0
Сума депозиту, млн. грн.	25,0	26,0	27,0	28,0	29,0	30,0	31,0	32,0	33,0	34,0

Варіант 10

1. Задача

Банк 01.02. залучив депозит фізичної особи у розмірі XX тис. грн. на 6 місяців за номінальною ставкою XX % річних із виплатою процентів при погашенні. Проценти нараховуються щомісячно. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом 30/360.

Згідно з договором у разі дострокового вилучення депозиту банк сплачує депоненту знижену ставку в розмірі 3 % річних.

01.07. депонент вирішив вилучити депозит достроково.

Необхідно відобразити в обліку операції із залучення депозиту, нарахування відсотків за строк користування вкладом, вилучення депозиту достроково та сплату відсотків банком за

зниженою процентною ставкою. Підрахувати і проставити необхідні суми.

2. Задача

Торгова фірма „Епіцентр” виставила покритий акредитив у банку Луцька для розрахунків з АТ „Карпати” за деревину на суму 95 000 грн. Дата закриття акредитива 30 березня. 25 березня АТ „Карпати” подає до свого банку в м. Луцьку реєстр рахунків про відвантаження фабрики деревини на суму ХХ тис. грн.

1. Які строки дії акредитива?
2. Що зробить банк постачальника, одержавши від нього реєстри рахунків?
3. Як поведеться банк з невикористаною сумою акредитива 30 березня?
4. Провести всі операції щодо акредитива в банку заявника і виконуючому банку в бухгалтерському обліку.

№ згідно зі списком у журналі	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума депозиту, тис. грн.	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0
Процентна ставка, %	10,0	10,5	11,0	11,5	12,0	12,5	13,0	13,5	14,0	14,5
Вартість деревини, тис. грн.	49,0	51,0	53,0	55,0	57,0	59,0	61,0	63,0	65,0	67,0
№ згідно зі списком у журналі	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Сума депозиту, тис. грн.	15,0	16,0	17,0	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0	23,0	24,0
Процентна ставка, %	15,0	15,5	16,0	16,5	17,0	17,5	18,0	18,5	19,0	19,5
Вартість деревини, тис. грн.	69,0	71,0	73,0	75,0	77,0	79,0	81,0	83,0	85,0	87,0
№ згідно зі списком у журналі	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Сума депозиту, тис. грн.	25,0	26,0	27,0	28,0	29,0	30,0	31,0	32,0	33,0	34,0
Процентна ставка, %	20,0	20,5	21,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0	24,5
Вартість деревини, тис. грн.	89,0	91,0	93,0	95,0	97,0	99,0	101,0	103,0	105,0	107,0

8. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (лекція);
- репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних вправ та форм самоконтролю);
- дослідницький метод – використовується при виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, коли навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є іспит. Кожен білет включає два теоретичних питання, практичне завдання та тести.

Питання для підсумкового контролю:

1. Система бухгалтерського обліку в банках та її складові.
2. Характеристика обліково-операційної роботи в банку.
3. Організація аналітичного і синтетичного обліку в банках.
4. Сутність і структура Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України.
5. Структура капіталу банку і вимоги до його відображення у фінансовій звітності.
6. Облік операцій з формування статутного капіталу.
7. Облік операцій з власними акціями.
8. Облік розрахунків з акціонерами банку.
9. Організація роботи з готівкового обігу установами банків України.
10. Характеристика касових операцій.
11. Організація виконання касових операцій банків з клієнтами.
12. Облік операцій з приймання готівки.
13. Облік операцій з видачі готівки.
14. Порядок забезпечення банків готівкою.
15. Облік коштів банку на коррахунках. Облік міжбанківських розрахунків.
16. Відкриття банками рахунків клієнтів та використання коштів за ними.
17. Облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями.
18. Облік операцій при розрахунках платіжними вимогами-дорученнями.
19. Розрахунки платіжними вимогами в разі здійснення примусового списання (стягнення) коштів, їх облік.
20. Облік операцій при розрахунках чеками.
21. Облік операцій при розрахунках акредитивами.
22. Облік операцій з використанням платіжних карток.
23. Сутність депозитних операцій та відображення їх класифікаційних груп у Плані рахунків бухгалтерського обліку банків України.
24. Облік залучених вкладів (депозитів) клієнтів банку.
25. Облік залучених та розміщених вкладів (депозитів) на міжбанківському ринку.
26. Сутність, класифікація та принципи відображення кредитних операцій в обліковій системі банку.
27. Характеристика рахунків, що служать для обліку банківських кредитів.
28. Облік забезпечення кредитних операцій.
29. Облік наданих кредитів та погашення заборгованості за наданими кредитами.
30. Облік доходів за кредитними операціями.
31. Облік формування та використання спеціальних резервів на покриття можливих втрат за наданими кредитами.
32. Особливості бухгалтерського обліку окремих видів кредитних операцій.
33. Облік міжбанківських кредитних операцій.
34. Загальні принципи оцінки та обліку у портфелях банку.
35. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку.

36. Облік цінних паперів у портфелі банку до погашення.
37. Облік цінних паперів у портфелі банку на продаж.
38. Облік комісійних операцій з цінними паперами.
39. Облік боргових цінних паперів власної емісії.
40. Особливості відображення валютних статей у фінансовій звітності.
41. Необхідність переоцінки іноземної валюти. Вимоги МСБО щодо переоцінки іноземної валюти.
42. Особливості обліку обмінних операцій із готівкою іноземною валютою.
43. Відображення в обліку операцій з купівлі-продажу безготівкової іноземної валюти.
44. Облік операцій з придбання та створення основних засобів і нематеріальних активів.
45. Відображення в обліку операцій з поліпшенням основних засобів і вдосконаленням нематеріальних активів
46. Облік операцій з переоцінки основних засобів.
47. Облік амортизації основних засобів і нематеріальних активів.
48. Облік операцій з вибуття основних засобів і нематеріальних активів.
49. Облік операцій з фінансового лізингу
50. Облік операцій з оперативного лізингу
51. Класифікація доходів і витрат банку та відображення класифікаційних груп у Плані рахунків бухгалтерського обліку.
52. Облік доходів і витрат на основі базових принципів МСБО.
53. Правила обліку доходів (витрат).
54. Загальні принципи відображення в бухгалтерському обліку доходів.
55. Загальні принципи відображення в бухгалтерському обліку витрат.
56. Порядок нарахування доходів і витрат.
57. Порядок закриття рахунків доходів та витрат та визначення фінансового результату діяльності банку.
58. Облік нарахування заробітної плати та розрахунків з працівниками банку.
59. Облік підзвітних сум.
60. Облік запасів матеріальних цінностей.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

У процесі вивчення дисципліни “Облік у банках” використовуються наступні методи діагностики успішності навчання:

- поточне опитування;
- розв’язування тестових завдань;
- розв’язування задач та заповнення первинних документів;
- підсумкове оцінювання по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ.

11. Розподіл балів та критерії оцінювання

В процесі вивчення дисципліни “Облік у банках” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне тестування – така форма контролю дозволяє перевірити загальну підготовку студентів до кожного заняття проводяться регулярно на вибірковій основі;

- опитування – проводиться з метою виявлення вміння студентами оперувати вчитаним викладачем матеріалом, відповідати на додаткові питання, проводиться регулярно на вибірковій основі;

- перевірка виконання практичних завдань – така форма контролю дозволяє перевірити знання основних положень заданої теми, формувати логічне мислення студентів, проводиться на практичних заняттях;

- підсумкове тестування по кожному змістовному модулю – проводиться з метою отримання загального уявлення про достатність взаємозв’язку “викладач-студент” з даної дисципліни, а також контролю поточної успішності;

- оцінювання виконання ІНДЗ;

- підсумковий іспит

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Облік у банках” визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне оцінювання з відповідних тем (макс. 30 балів);

- оцінки за індивідуальну роботу (макс. 10 бали);

- оцінки за модульні контроль роботи (макс. 60 балів).

Поточний контроль (макс = 40 балів)										Модульний контроль (макс = 60 балів)			Загальна кількість балів	
Модуль 1										Модуль 2	Модуль 3			
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				ІНДЗ	МКР 1	МКР 2		МКР 3
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	20	20	20	100
10 балів			10 балів			10 балів								

Відповіді за поточним тестуванням оцінюються за 10-бальною шкалою. За змістовий модуль виставляється середня арифметична із отриманих оцінок.

Після змістових модулів проводяться модульні контрольні роботи.

Контрольні роботи проводяться письмово. Студенти відповідають на два теоретичні запитання, отриманого варіанту та розв’язують практичні завдання. Кожна модульна контрольна робота оцінюється у 20 балів.

Індивідуальне завдання оцінюється в 10 балів.

Підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни у VII семестрі, де формою контролю є іспит, виставляється без складання іспиту у випадку, якщо студент успішно виконав усі завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової оцінки (за виключенням балів, набраних за результатами модульних контрольних робіт, які анулюються) та екзаменаційної оцінок у балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану студента.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань. Підсумкове опитування при проведенні іспиту оцінюється в 60 балів.

Студенту пропонується дати відповідь на 2 питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів, розв'язати задачу - 15 балів та 5 тестів – по 2 бали за кожен тест (10 балів за 5 тестів).

У відомості та індивідуальному навчальному плані студента в графі «оцінка за національною шкалою» робиться запис «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг (згідно робочої програми навчальної дисципліни) студент складає іспит у формі письмового опитування. При цьому на іспит виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Шкала оцінювання:

За шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	
D	67-74	Задовільно
E	60-66	
Fx	35-59	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
F	1-34	

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з курсу “Облік у банках” для

студентів денної форми навчання спеціальності 6.030509 „Облік і аудит” / Тетяна Володимирівна Стаднюк. – Луцьк, 2014. – 84 с.

2. Методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи з курсу “Облік у банках” для студентів денної форм навчання спеціальності 6.030509 „Облік і аудит” / Тетяна Володимирівна Стаднюк. – Луцьк, 2012. – 36 с.

3. Методичні вказівки до контрольної роботи з курсу “Облік у банках” для студентів усіх форм навчання спеціальності 6.030509 „Облік і аудит” / Тетяна Володимирівна Стаднюк. – Луцьк, 2010. – 58 с.

13. Список джерел

Основна література

1. Волкова І. А., Калініна О. Ю. Бухгалтерський облік у банках : [навч. посіб.] / І. А. Волкова О. Ю. Калініна [2-е вид., доп. і перероб.]. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 520 с.

2. Кіндрацька Л. М. Облік у банках: [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.] / Л. М. Кіндрацька, Ю. К. Семеніченко, М.Ю. Тюхляєва. – К. : КНЕУ, 2006. – 404 с.

3. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік у банках : підручник / Л. М. Кіндрацька. – К. : КНЕУ, 2008. – 816 с.

4. Кузмінська О. Е. Звітність банків : [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.] / О. Е. Кузмінська, В. Б. Кириленко. – К. : КНЕУ, 2004. – 457 с.

5. Лобозинська С. М. Облік і аудит у банку / С. М. Лобозинська. – К. : Знання, 2007. – 632 с.

6. Мещеряков А. А. Фінансовий менеджмент у банках: [навч. посіб.] / А. А. Мещеряков, Л. В. Лисяк. – К. : ЦНЛ, 2006.

7. Національні стандарти бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

8. Облік і аудит у банках: підручник / під заг. ред. проф. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 536 с.

9. Облік і аудит у банках : [навч. посібник] / за ред. О. В. Васюренка. – К. : Знання, 2006. – 595 с.

10. Спяк Г. І. Облік і аудит у банках : [навчальний посібник] / Г. І. Спяк, Т.І. Фаріон. – К. : Атіка, 2004. – 328 с.

11. Табачук Г. П. Облік у банках : [навч. посіб.] / Г. П. Табачук, Н. І. Римарська. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2006. – 292 с.

12. Табачук Г. П., Сарахман О. М., Бречко Т. М. Фінансовий облік у банках : [навч. посіб.] / Г. П. Табачук, О. М. Сарахман, Т. М. Бречко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 424 с.

Додаткова література

1. Інструкція з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України : постанова Правління НБУ від 10.12.2004 р. № 625 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України : постанова Правління НБУ від 17.06.2004 р. № 280 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
3. Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України : постанова Правління НБУ від 27.12.2007 р. № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
4. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України : постанова Правління НБУ від 17.11.2004 р. № 555 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
5. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України : постанова Правління НБУ від 20.10.2004 р. № 495 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
6. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України : постанова Правління НБУ від 20.12.2005 р. № 480 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
7. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України : постанова Правління НБУ від 03.10.2005 р. № 358 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
8. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : постанова Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
9. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні : постанова Правління НБУ від 01.06.2011 р. № 174 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
10. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах : постанова Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
11. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України : постанова Правління НБУ від 12.12.2002 р. № 502 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
12. Інструкцією про порядок відображення в бухгалтерському обліку банками України поточних і відстрочених податкових активів та податкових зобов'язань : постанова Правління НБУ від 17.03.2009 р. № 140 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
13. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : постанова НБУ від 28.08.2001 р. № 368 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
14. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : постанова Правління НБУ від 24.10.2011 р. № 373 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua План рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України : постанова Правління НБУ

від 17.06.2004 р. № 280 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

15. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами : постанова Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

16. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів : постанова Правління НБУ від 08.09.2011 р. № 306 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

17. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями : постанова Правління НБУ від 25.01.2012 р. № 23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

18. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України : постанова Правління НБУ від 30.12.1998 р. № 566 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

19. Положення про організацію операційної діяльності в банках України : постанова Правління НБУ від 18.06.2003 р. № 254 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

20. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України : постанова Правління НБУ від 18.06.2003 р. № 255 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

21. Правила бухгалтерського обліку операцій з використанням платіжних карток у банках України : постанова Правління НБУ від 08.04.2005 р. № 123 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

22. Про банки та банківську діяльність : закон України від 07.12.2000 р. №2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

23. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIU [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

24. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті : закон України від 23.09.1994 р. №185/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

25. Про фінансовий лізинг : закон України від 16.12.1997 р. №723/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму з дисципліни
„Облік у банках”

для студентів напряму підготовки 6.030509

„Облік і аудит”

Укладач: асистент кафедри бухгалтерського обліку Стаднюк Т. В.

Рецензент: к.е.н., доцент Бегун С. І.

Обсяг робочої навчальної програми дисципліни:

- кількість сторінок – 31;
- кількість питань на екзамен – 60;
- кількість літературних джерел – 37

ЗМІСТ РЕЦЕНЗІЇ:

1. Оцінка відповідності програми методичним вимогам:

а) наявність сформульованих знань і вмінь студентів: відповідає вимогам;

б) формування мети і завдань дисципліни: відповідають професійному спрямуванню підготовки бакалавра.

в) структура і зміст тематичного курсу: відповідає поставленим вимогам.

г) форми контролю та літературні джерела: дозволяють комплексно підійти до вивчення дисципліни.

д) формування питань для контрольного опитування, тематика рефератів та завдань для самостійної роботи студентів: передбачені в програмі у відповідності до змісту дисципліни.

е) пропонуване унаочнення: не передбачене.

ж) програмне забезпечення навчальної дисципліни: не передбачене.

2. Позитивні сторони навчальної програми: вдало підібрана тематика дозволяє комплексно підійти до вивчення курсу.

3. Негативні особливості роботи, інші зауваження: не виявлено.

4. Оцінка робочої навчальної програми дисципліни в цілому: навчальна програма відповідає вимогам та може бути застосована при вивченні курсу.

“ _____ ” червня 2015 р

Рецензент: доц. Бегун С. І.